गैरआवासीय नेपाली संघ अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद

Non Resident Nepali Association International Coordination Council

संविधान सुझाव समुह, संविधान सम्वन्धी सुझाव संकलन

Constitution Recommendation Committee, Suggestions for constitution making in Nepal

सुझाव दिने राष्ट्रिय समन्वय परिषद

Name of the NCC providing the suggestions National Co-ordination Council Saudi Arabia

मिति **(Date)** 16/03/2009

(Please kindly send us your suggestion in English or Nepali. If you choose to use Nepali language, please use either *Preeti* font or *Unicode*. आफ्ना सुझावहरुलाई कृपया नेपाली वा अंग्रेजी भाषामा टाइप गरी पठाएर सहयोग गरिदिनु हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौं । नेपाली भाषा प्रयोग गर्दा *प्रिती* फ्रण्ट वा *युनिकोड* मात्र प्रयोग गर्न पनि आग्रह गर्दछौं ।)

क्रम संख्या	Item विषय	Suggestions सुझाव
	(A) प्रस्तावना, अधिकार र कर्तव्य सम्वन्धी (Regarding Preamble, Rights and Duties)	
1	What should be included in the Preamble of the constitution? संविधानको प्रस्तावनामा कस्ता कुराहरु समावेश हुनुपर्छ ?	संविधानको प्रस्तावनामा विशेषगरि संघीय संरचना, भौगोलिक अखण्डता, बहुदलिय लोकतान्त्रिक ब्यवस्था, कानुनको परिपालना, मुलुकको सार्वभौमिकता, प्रेश स्वतन्त्रता तथा सम्पुर्ण जाती, वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायलाई समेट्ने जस्ता कुराहरु लाई समावेश गर्नुपर्छ ।
2	What rights and duties of Nepali citizens should be included in the constitution? नेपाली नागरिकका कस्ता अधिकार र कर्तव्यलाई संविधानमा समावेश गरिनु पर्छ ?	कानूनी समानता, शिक्षा, संस्कृति, स्वतन्त्रता, नागरिकता, रोजगारी, प्रकाशन तथा प्रसारण, वाल अधिकार, महिला अधिकार तथा जातिय भेदभाव बिरुद्धको अधिकार, जस्ता वांच्छनिय अधिकारहरुलाई समावेश गरिनु उपयुक्त होला । साथै कर्तब्य सम्वन्धि कानुनको नियमपालना गर्नु र राज्यप्रति सदैव वफादार रहि देशको सम्पत्ति तथा अखण्डताको रक्षागर्ने जस्ता कुराहरुको समावेश गर्नु उपयुक्त होला ।
	(B) व्यवस्थापिका सम्वन्धी (Regarding Legislature)	

3	Should it be a presidential (such as the one that exists in the USA) or parliamentary (similar to the one in the UK) or a mixed system (such as the one to be found in France) of governance? तपाईंको विचारमा हाम्रो संविधान कस्तो प्रणालिमा आधारित हुनु पर्छ - राष्ट्रपतीय (संयुक्त राज्य अमेरिकामा जस्तो) वा संसदीय (बेलायतमा जस्तो) वा मिश्रित (फ्रान्समा जस्तो)?	अमेरिकामा जस्तो राष्ट्रपतिय व्यवस्था
4	How should the electoral system be? Should it be- a) fully proportional b) fully first-past-the-post system (directly elected) c) or a mixed system such as the one adopted in the election for the present CA? (If mixed, what should be the proportion between the directly elected and proportional representation?) हाम्रो मुलुकले कस्तो निर्वाचन प्रणाली अपनाउनु वेश हुन्छ – क) पूर्णसमानुपातिक ख) पहिलो हुने निर्वाचित हुने (प्रत्यक्ष निर्वाचित) ग) वा संविधान सभाको निर्वाचनमा प्रयोग भएको जस्तो मिश्रित व्यवस्था ? (मिश्रित भए प्रत्यक्ष निर्वाचित र पूर्णसमानुपातिक बिचको अनुपात कति हुनुपर्छ ?)	ख) पहिलो हुने निर्वाचित हुने (प्रत्यक्ष निर्वाचित)
5	If proportional system is to be used, should we have some minimum threshold level of secured votes to qualify for the proportional part of the parliamentary quota? If so, what should be that percentage of the secured votes? समानुपातिक प्रणालि लागु हुने हो भने कुल मतको कुनै न्यूनतम प्रतिशत मत पाएका दललाई मात्र व्यवस्थपिकामा समानुपातिक प्रतिनिधित्वका लागि योग्य मान्ने प्रावधान राख्छ उचित होला ? यदि त्यस्तो प्रावधान राख्ने भए कम्तिमा कति प्रतिशत मत तोक्न वान्छनीय ठान्नु हुन्छ ?	न्यूनतम ५% मत ल्याएका दलहरुलाई समानुपातिक प्रतिनिधित्वका लागि योग्य मान्ने प्रावधान उचित होला
6	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	
(C) कार्यपालिका सम्वन्धी (Regarding Executive Authority)		
7	How should the chief executive be elected by the people- directly (as in the US, France, or Russia) or by majority votes of parliament (as in Germany, India, or Italy)? देशको कार्यकारी प्रमुखको निर्वाचन कसरी हुनु पर्ला- अमेरिका, फ्रान्स, रुस आदि देशमा झैं प्रत्यक्ष निर्वाचनद्वारा अथवा भारत, जर्मनी, इटाली आदि देशमा जस्तो संसदको बहुमतद्वारा ?	माथी उल्लेखित भए जस्तै संयुक्त राज्य अमेरिकाको जस्तो प्रत्यक्ष निर्वाचन नै उपयुक्त होला ।

8	Should the cabinet members be allowed to come from outside of parliament? Or should members of parliament be prohibited from becoming ministers? के व्यवस्थापिका बाहिरका व्यक्तिहरु पनि मन्त्री हुन सक्ने प्रावधान राख्नु उचित होला ? अथवा व्यवस्थापिका सदस्यले मन्त्री नै बन्न नपाउने व्यवस्था गर्नु आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	यस सम्वन्धमा जनताले चुनेर पठाएका प्रतिनिधीहरु मात्र मन्त्री बन्न पाउने व्यवस्था उपयुक्त होला ।
9	Should we have term limits for President and (or) Prime Minister? राष्ट्रपति एवं (अथवा) प्रधानमन्त्रीको पदावधि तोक्नु आवश्यक छ ? छ भने कतिपटक सम्म आफ्नो पदमा बहाल रहन पाउने व्यवस्था गरिनु वान्छनीय ठान्नु हुन्छ?	राष्ट्रपति एवं (अथवा) प्रधानमन्त्री आफ्नो पदमा २ पटक सम्म बहाल रहन पाउने व्यवस्था गरिनु वान्छनीय होला ।
10	What should be the provision to remove the chief executive and the ministers? To change the government, should we require the opponent to present the complete set of the new government (PM and the key cabinet names) with some minimum support of the parliament members? कार्यकारी प्रमुख र मन्त्रीहरुलाई हटाउन कस्तो प्रावधान राख्नु पर्ला ? सरकार परिवर्तन गराउन प्रस्ताव राख्ने विपक्षी दलले नयाँ प्रधानमन्त्री लगायत पूर्ण मन्त्रिमण्डलको स्वरुप र त्यसलाई संसद सदस्यहरुको आवश्यक न्युनतम समर्थन रहेको प्रमाण समेत पेश गर्नुपर्ने प्रावधान राख्न वान्छनीय होला ?	यस सम्वन्धमा कार्यकारी प्रमुख र मन्त्री कुनैपनि कारणले असक्षम ठहरियमा संसदको बहुमतको आधारमा हटाउने प्रावधान राख्दै प्रश्नमा लेखिए वमोजिम नै गर्दा वान्छनीय होला ।
11	What constitutional provisions would you suggest to guarantee internal democracy in major political parties? मुख्य दलहरुभित्र आन्तरिक लोकतन्त्रलाई सुनिश्चित गर्न संविधानमा कस्तो व्यवस्था गर्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	कसैलाई वाधा, अडचन पुऱ्याउने भन्दा पनि एकले अर्कोलाई मान, मर्यादा तथा राज्य र जनताको हितअनुकुल एवंम फाईदाजनक कुनैपनि कुराहरुको नकरात्मक टिका, टिप्पणी गर्न नहुने व्यवस्था उपयुक्त होला ।
12	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	
(D) संघीयता सम्वन्धी (Regarding Federalism)		

13	What should be the future federal structure of the country? a) purely along ethnic lines b) based on three ecological belts: Mountains, Hill and Terai c) based on the existing five development region model d) based on a mix of ecology, geography, economy, mixed resource endowment (mountains and plains) and ethnicity e) or any other basis ? हाम्रो मुलुकले कस्तो संघीय स्वरुपलाई अपनाउनु हितकर हुन्छ: क) पूर्णतः जातीय आधारमा ख) हिमाल, पहाड, र तराई तीन भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा ग) हालको पाँच विकास क्षेत्रको मोडेलमा घ) पर्यावरण, भूगोल, आर्थिक तथा प्राकृतिक स्रोत सम्पन्नता एवं जातीयताको मिश्रित आधारमा ङ) अथवा अरु कुनै आधारमा ?	ग) हालको पाँच विकास क्षेत्रको मोडेलमा
14	How should the powers be divided or allocated between the centre and federal entities? संघीय एकाई एवं क्रेन्द्रकाबिच शक्तिको बाँडफाँड कसरी हुनु पर्छ ? केन्द्रले कस्ता अधिकार राख्ने र प्रदेशले के पाउने हुनुपर्दछ?	विशेष गरि केन्द्रिय सरकारको माताहतमा परराष्ट्र नीति, नेपाली सेना, केन्द्रिय विस्वविद्यालय, राष्ट्रिय सुरक्षा, केन्द्रिय बैंक, आर्थिक व्यवस्थापन, बित्तीय नीति एवम् दुर संचार, लगायतका विशेष र ठूला योजनाहरु केन्द्रिय सरकारको मातहतमा हुनुपर्छ र संघीय एकाईमा स्थानिय स्तरका विकास सम्वन्धि योजनाहरु राखिनुपर्छ।
15	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	

(E) समावेशिकरण सम्वन्धी (Regarding Inclusiveness)

16	What provisions should be included to empower women and others belonging to various marginalized, indigenous and other ethnic groups? महिला, आदिवासी र अन्य जाति-जनजाति समुहका सीमान्तकृत जनतालाई अधिकारसम्पन्न बनाउन संविधानमा के कस्ता प्रावधानहरु राख्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	उल्लेखित विभिन्न समुहका सीमान्तकृत जनतालाई उनीहरुको दक्षता अनुरुप विभिन्न समाजिक, शैक्षिक, आर्थिक तथा राजनैतिक क्षेत्रमा अनिवार्य रुपमा समावेश हुनुपर्ने र बहुमतले अल्पमतको कदर गर्नुपर्ने जस्ता प्रावधानहरु राख्नु उपयुक्त होला ।
17	What provisions should be included to make the system of governance as inclusive as possible? राज्य संयन्त्रलाई बढि भन्दा बढि समावेशी बनाउन संविधानमा के कस्ता प्रावधानहरु राख्न उचित ठान्नु हुन्छ?	विभिन्न जाति, समुदाय, लिङ्ग र वर्गलाई उनीहरुको दक्षता अनुरुप केन्द्रिय सरकारमा समावेश गराउने, यदि त्यो स्थिति नभएमा स्थानिय सरकारका विभिन्न ईकाइहरुमा समग्र रुपमा सबैलाई समावेश गर्ने प्रावधानहरु राख्न उचित होला ।
18	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	

(F) संशोधन र नियन्त्रण सम्वन्धी (Regarding Amendment and Control)

19	What should be the requirement to amend the constitution? संविधानको संशोधन गर्ने कस्ता प्रावधानहरुको पालना गर्न जरुरी ठान्नु हुन्छ ?	संविधानको कुनैपनि धारालाई संशोधन गर्नुपरेमा संघीय जनप्रतिनिधी सभामा विधेयक पेशगरि उक्त सभाका २ तिहाई सदस्यले बहुमतका आधारमा संशोधन गर्नसक्ने प्रावधान राख्न उचित होला ।
20	What powers should parliament or president or cabinet have in ratifying Nepal's treaties with other nations? अन्य देशसँग गरिने सन्धीलाई अनुमोदन गर्ने प्रक्रिया कस्तो हुनुपर्छ र सरकार वा राष्ट्रपति वा संसदसँग यस सम्वन्धमा कस्तो अधिकार हुनु पर्छ ?	राष्ट्रपति नै देशको राष्ट्राध्यक्ष बन्ने भएको हुंदा कुनैपनि सन्धिको अनुमोदन राष्ट्रपतिले नै गर्ने प्रकृया हुनुपर्छ र यस सम्वन्धमा सरकार वा संसदमा वृहत छलफल गर्ने र विशेष सन्धिभए जनप्रतिनिधी सभाको २ तिहाई बहुमतले पारित गर्नपाउने अधिकार उल्लेख हुनुपर्छ ।
21	Under which conditions can a state of emergency be declared? कस्तो अवस्थामा राज्यलाई आपत्कालीन स्थितिको घोषणा गर्ने अधिकार हुनुपर्छ ?	राष्ट्रको सार्वभौम सत्ता र अखण्डतामा गम्भीर आंच आउने भएमा वा गंम्भीर दैविप्रकोप र सशस्त्र बिद्रोह जस्ता विशेष अवस्थामा मात्र आपतकालिन स्थितिको घोषणा गर्नुपर्छ ।
22	Who should have residual powers and how should this be defined and used? अवशिष्ठ अधिकार (बाधाअड्चन फुकाउने अधिकार) लाई कसरी परिभाषित गर्ने र त्यस्तो अधिकार कसले प्रयोग गर्ने व्यवस्था हुनुपर्छ?	संविधानको कुनैपनि धारामा उल्लेखित भएवमोजिम कामगर्दा कारणवश नेपाल राज्य वा जनताको समग्र सम्वृद्धि तथा विकासमा कुनै आंच आउने देखिएमा त्यस्तो विशिष्ठ अधिकार राष्ट्रपतिले प्रयोग गर्ने व्यवस्था हुनुपर्छ
23	What other provisions should be included in the constitution to strengthen democracy, human rights, rule of law and promote economic development? मुलुकको लोकतन्त्र, मानव अधिकार, विधिको शासन तथा आर्थिक विकासको प्रवर्धन एवं सुदृढिकरणकालागि संविधानमा अन्य कस्ता प्रावधान राख्न जरुरी ठान्नु हुन्छ ?	कानूनको सख्त पालना गर्नुपर्छ ।
24	What provisions should be included in the constitution to control corruption by politicians and public officials? सार्वजनीक पद धारण गर्ने व्यक्ति एवं राजनीतिक नेतृत्वबाट हुने भ्रष्टाचारलाई नियन्त्रण गर्ने संविधानमा कस्तो व्यवस्था गर्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	विशेषतः नेतृत्वतहवाट हुने भ्रष्टाचारलाई नियन्त्रण गर्न कानुन मुताविक निम्न व्यवस्था हुनुपर्छः १) ठूलो भ्रष्टाचार भएमा निजको सम्पत्तीको सर्वस्वहरण गरि आजीवन कारावासको सजाय दिनुपर्छ । २) मध्यम भ्रष्टाचार भएमा निजलाई भ्रष्टाचारको रकमानुसार ३ गुणा असूलउपर गरि कम्तिमा १० वर्षको जेल संजाय दिनुपर्छ साथै दोस्रो पटक राज्यको कुनैपनि उच्चतहमा प्रवेश निषेध गरिनुपर्छ। ३) सामान्य भ्रष्टाचार भएमा निजलाई भ्रष्टाचारको रकमानुसार २ गुणा असूलउपर गरि कम्तिमा ३ वर्षको जेल संजाय दिनुपर्छ ।

25	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	
(G) गैरआवासीय नेपाली सम्वन्धी (Regarding Non-Resident Nepali)		
26	What provisions should be included in the constitution to enable NRNs' contribution in nation-building? In addition to the provision on dual nationality, what else should be included to ensure the NRNs' participation in the governance of the country? राष्ट्रनिर्माणमा गैरआवासीय नेपालीहरुको संलग्नतालाई प्रोत्साहित गर्न दोहोरो नागरिकता लगायत संविधानमा अन्य के कस्ता प्रावधान राख्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	सरकारले गैरआवासिय नेपालीहरुलाई विदेशमा अनावश्यक रुपमा भोग्नुपरेका समस्याहरु प्रति समाधानको लागी विशेष व्यवस्था गर्दै नेपालमा सुरक्षित, सहुलियत र भरपर्दो लगानीको वातावरण कायम गरिदिएमा गैरआवासीय नेपालीहरु राष्ट्रनिर्माणप्रति थप प्रोत्साहित हुनसक्छन ।
27	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	